

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. november 5.

TÁRSADALOMISMERET

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A vizsgázó teljesítményének értékelésére nem lehet hatással, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli az esszé és esetelemzés megoldásának lehetséges tartalmi összetevőit. Az ettől eltérő jó megoldást el kell fogadni.

A dolgozatot piros színű tollal kell javítani és a tanári gyakorlatnak megfelelően jelölni a súlyosabb helyesírási, nyelvhelyességi stb. hibákat.

A feladatok alatt található négyzetben az elérhető maximális pontszám van feltüntetve, az értékelő a mellette levő üres négyzetbe írja az általa megállapított pontszámot.

Egyes feladatoknál a könnyebb differenciálhatóság érdekében a feladat részpontszámainak összegét osztani kell kettővel.

Amennyiben a vizsgázó a B rész mind a két feladatsorából oldott meg feladatokat, és nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyiknek az értékelését akarta, az érettségi dolgozatot értékelő tanár feladata annak eldöntése, melyik megoldás a tartalmasabb, majd azt értékeli.

Egyes esszéfeladatoknál a tanuló két kérdés megválaszolása közt választhat, de csak az egyik téma kidolgozásáért jár pont. Amennyiben tévedésből mind a két feladatot megoldja a vizsgázó, és nem jelöli áthúzással, melyiket értékeljék, az érettségi dolgozatot javító tanár dönti el, hogy melyik feladat kidolgozásáért jár több pont és azt veszi figyelembe.

Amennyiben bármely feladat értékelésénél a témátartás kompetenciát nulla ponttal értékeli a javító, azaz úgy ítéli meg, hogy a vizsgázó egyáltalán nem a megfogalmazott feladatot oldotta meg, a feladat egészének értékelése nulla pont, más kompetenciára vagy szempontra pontszám nem adható.

Az értékelő a javítás, értékelés végeztével kitölti a vizsgázó által elért összpontszámot tartalmazó táblázatot.

Megjegyzés:

Az egyes feladatok megoldásánál adható fél pontok miatt előfordulhat, hogy a dolgozat összpontszáma nem egész szám. Ilyenkor csak a dolgozat összpontszámát kerekítjük felfelé.

A rész

Társadalomismeret

A.1.

- A. „A szegénység felszámolása nem jótékonyági könyöradomány, hanem igazságtétel”
Nelson Mandela

Szempontok, kompetenciák	Feladat értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-2
A feladat megértése, témátartás	A válasz a szegénység és a 3. világ témájára fókuszál.	0-1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	Írásában a lényeges elemeket emeli ki a vizsgázó, pl. az elszegényedés társadalmi okai között említheti a környezetpusztítást, környezet-szennyezést, az elszivatagosodást, a háborúkat, azt a történelmi folyamatot, amely a gyarmatosítás különböző szakaszait hozta létre, hogy a mesterségesen meghúzott határok növelik a népcsoportok közti ellentéteket. Említheti a diktatúrákban növekvő nyomort és kiszolgáltatottságot, és hogy gyakran nagyhatalmak támogatásával szerezték meg és tartják meg hatalmukat a diktátorok. A vizsgázó érinti, hogy a felemelkedésnek elengedhetetlen feltétele a fejlett világ támogatása. Fontos szempont, hogy a mindent gátló korrupciót gyakran tőkés beruházók hozzák létre saját érdekében.	0-4
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Az írásból megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a társadalmi szegénység okairól, történetiségéről. Szakkifejezéseket használ: pl. gyarmatosítás, személyiségi jog, korrupció, árarány, szubvenció, diktatúra, népirtás, létminimum.	0-3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, pl. ez lehet szinkron vagy diakron szemléletű bemutatás, a társadalmi igazságosság és emberjogi kérdések, vagy a szegénység okainak számbavétele, vagy a 3. világ problémáinak jellemzése, a diktatúrák és egyes tőkés vállalkozók viszonya, az elemzés komplexitására törekszik, ezért bemutatja az eddigi adományozási gyakorlat kudarcát is.	0-3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizált (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét megfogalmazta, megindokolta. Életszerű példákat említett. Legalább két a médiából ismert példát említett pl. legszegényebb országok adósságának elengedését, segélykoncerteket, kiállást Afrikáért, hutu népirtást.	0-2
Összesen		0-15

- **B.** A globális felmelegedés. Jelen ismereteink szerint milyen emberi tevékenységek tehetők ezért felelőssé?

Szempontok, kompetenciák	Feladat értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-2
A feladat megértése, témátartás	A válasz a globális felmelegedés veszélyének témájára fókuszál, nem a környezetkárosítást mutatja be, hanem a felelősség kérdést boncolja.	0-1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	Az írásában a lényeges elemeket emelte ki a vizsgázó, pl.: az üvegházhatásban a széndioxid kibocsátás szerepét, ebben a fejlett világ jelentős szerepét, a nemzetközi együttműködés lehetőségét és korlátait, az elengedhetetlen önkorlátozást az iparosodott országok részéről, az USA felelősségét gázkibocsátásban. Említhet pénzügyi, erkölcsi szempontokat, a fenntartható fejlődés elvét, a jövő nemzedéke iránti felelősség, az egyéni szerepvállalás kérdését.	0-4
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Az írásból megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a felmelegedés veszélyességéről, a környezetkárosító viselkedés jellemzőiről, különböző a témával kapcsolatos társadalmi, nemzetközi vitákról. Szakkifejezéseket használ: Kiotói Egyezmény, G8, környezetszennyezés, fenntartható fejlődés, társadalmi felelősség, ökológia, ökológiai lábnyom, szmog, üvegházhatás.	0-3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, pl. a fejlett világ felelőssége, az energiafogyasztást, gázkibocsátást kiváltó okok, problémák. Megelőzési és megoldási módok bemutatásának komplexitására törekszik. Az állami felelősség mellett a tudatos egyéni fogyasztási szokásokat is említi.	0-3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizált (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét megfogalmazta, megindokolta. Életszerű példákat említett, pl. ózonlyuk effektus, sarki jég olvadása, tengerek felmelegedése, szélsőségesebb időjárási viszonyok, ill. konferenciák, egyezmények.	0-2
Összesen		0-15

A.2.

Szempontok, kompetenciák	Feladat értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-2
A feladat megértése, témataratás	A válasz a demográfiai változásokra, az állami beavatkozás módjára fókuszál, a csökkenő születési kedv észlelése.	0-1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben lényeges elemeket emelt ki a vizsgázó, megállapítja, pl.: hogy a rendszerváltás következtében kialakult új társadalmi-gazdasági struktúra csökkentette a születési kedvet, kitolta az első gyermek vállalásának időpontját. Érinti a női emancipáció, tovább tartó tanulás, fogamzásgátlás lehetősége szingli életmód kérdéskörét. Szociális háló jobb kiépítése, a szociális biztonság megteremtésének szükségessége a gyermekvállalás érdekében is közös felelősségünk.	0-3
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a magyarországi születési hajlandóság helyzetéről, okairól, a családok védelmében az állami szerepvállalás módjáról Említi, hogy a csökkenő gyereklétszámmért egészségügyi, családi, pszichológiai, környezeti, oktatási okok egyaránt felelősek lehetnek. Szakkifejezéseket használ: pl. családvédelem, szociális háló, munkanélküliség, létszükséglet, foglalkoztatottság, iskolai végzettség, munkaerőpiac.	0-3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, pl.: az ország egészének megváltozott helyzete, a nők sorsának, szerepének átalakulása, emancipáció kérdésköre.	0-1
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizált (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét a gyermekvállalás kérdéséről megfogalmazta, megindokolta. Tudott példát mondani lakóhelyéről.	0-2
Összesen		0-12

A.3.

Szemponatok, kompetenciák	Az esetelemzés értékelése	Max. pontok
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Az időskorúakkal kapcsolatos előítéletekről és az idős kor fogalmának térben és időben való változásáról ír, nem tér ki lényegtelen elemekre.	0-2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy míg korábban az idős embereket tapasztalatuk miatt feltétlen tisztelet övezte. Napjainkban, mivel a 80, 90 éves kort már tömegesen érik el, a velük kapcsolatos attitűd megváltozott. A tudás és ismeret módjának megváltozásával, a szóbeliség hátrébe szorulásával, gyorsuló világunkban az öregek tapasztalaton alapuló tudására kevésbé van szükség. A médiában cikkek lehet olvasni: az eltartottak számának növekedéséről, az egészségügyi és nyugdíj kiadások növekvő, sőt a társadalmi jólétet veszélyeztető mértékéről, prognózisokat arról, hogy néhány évtized miatt a felnövekvő új generációnak milyen nehézségekkel kell számolni. Megállapíthatja, hogy a választási programokban, a kormányok célkitűzéseiben a fiatalok meggyőzése helyett az idősebb nemzedék szavazatainak megnyerése kerülhet előtérbe. Általános tendencia a világon a nyugdíjkorhatár kitolódása.	0-4
A szakmai nyelv használata	Használja pl. az előítélet, generáció, szociálpolitika, társadalombiztosítás, média, befolyás, jóléti állam, szociológia szavakat.	0-1
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt, képes a megadott forrásban leírtak általánosítására.	0-2
Összesen		0-10
A végső pontszám (összesen/2)		0-5

A.4.**a. feladat (összesen: 3 pont)**

A feladat minden helyes állításáért 1-1 pont adható akkor, ha helyes adatokat olvas le a térképről a vizsgázó, pl.: A legmagasabb volt 2001-ben a GDP értéke a Közép-magyarországi régióban 1 600 000 Ft fölötti.

(Csak számszerűen is helyes, állító mondatok értékelhetők egész ponttal.)

b. feladat (összesen: 4 pont)

A vizsgázó röviden kitér a különböző régiók történelmi örökségére (a múltból öröklött gazdaság szerkezeti – mezőgazdasági és ipari régiók - különbségekre), az infrastrukturális ellátottság (autópálya, közművek) különbözőségére, a szakképzett munkaerő létszámának regionális különbözőségére, Budapest gazdasági és társadalmi szerepének „túlsúlyára”, a külföldről érkező „működőtöke” egyenlőtlen elosztására, az állami és magánberuházások egyenlőtlenségeire.

A.5. (összesen: 3 pont; minden helyes megoldás 1 pontot ér)

A/ általános választójog

B/ Biztonsági Tanács

C/ infrastruktúra

A.6. (összesen: 1 pont; csak mindkét helyes aláhúzás esetén jár az 1 pont)

Szegregáció: különböző helyzetű rétegek a földrajzi térben is jól érzékelhetően egymástól való elkülönülése

A szegregációval gyakran együtt jár: slumosodó terület kialakulása

A.7. (összesen: 3 pont)

Európai Unió „három pillére”: **Európai Közösségek (ESZAK, EGK, EURATOM) Közös kül- és biztonságpolitika, Bel- és igazságügyi együttműködés**

(csak mind a három pillér együttes megfogalmazása esetén jár az 1 pont)

Európai Közösségek Tanácsa: **tagállamok kormányképviseleti, legfontosabb döntéshozatali szerve, a jogalkotás egyik felelőse, a költségvetés meghatározója, magas szintű kapcsolatok színtere, létezik a szakminiszterek tanácsa, a külügyminiszterek tanácsa és az állam-kormányfők tanácsa**

(legalább két jellemző említése esetén jár a 2 pont)

A.8. (összesen: 2 pont)

A Magyar Köztársaság címere hegyes talpú, hasított **pajzs**. Első mezeje **vörössel és ezüstrrel** hétszer vágott. Második vörös mezejében zöld hármaskorona arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. Tetején a magyar **Szentkorona** nyugszik. Magyarország köztársaság, a Magyar Köztársaság **független**, demokratikus **jogállam**.

(Hibátlan megoldásért jár a kettő pont. Egy hiba esetén 1 pont, kettő vagy több hiba esetén 0 pont. Csak a színek pontos megnevezése: vörös és ezüst értékelhető ponttal, a korona szó a Szentkorona helyett elfogadható.)

A. 9. (összesen: 3 pont; minden helyes megállapítás fél-fél pontot ér)

Példák a helyes megállapításokra:

- magyar-szlovák vegyes házasság, magyar intézmények kiüresedése, elöregedés, elvándorlás, anyanyelvvesztés, magyar iskola bezárása, szlovák nyelvű istentisztelet, magyar nyelv ápolóinak kihalása, városba költözés, asszimiláció

A.10. (összesen: 4 pont)

a) **információs-társadalom** *(részpontszám: 0,5 pont)*

b) **USA, Japán, Németország, Nagy Britannia, Svájc, Olaszország, Izrael**
(legalább három megfelelő ország esetén: 0,5 pont)

c) **internethasználat, keresőprogramok, légiirányítás biztonsága, automatizálás, adattárolás**
(legalább két helytálló példa esetében: 0,5 pont)

d) **internet-függőség kialakulása, személyes kapcsolatok helyett chatelés, látásromlás, eldobandó számítógép-alkatrészek környezetkárosító hatása, munkahelyen való szörfözés a hálón, eladósodással járó verseny abban, kinek van jobb gépe stb.**
(legalább két helytálló példa esetében: 0,5 pont)

e) **adókedvezmény Sulinova programmal, iskolák ellátása számítógéppel, kakaóbiztos gépek az óvodáknak, @Magyarország, pályázat pedagógusoknak, köztisztviselőknek**
(legalább két helytálló példa esetében: 0,5 pont)

f) **A legfejlettebb országokhoz képest hazánk helyzete elmaradott. Közepes ellátottságú országok közé tartozik. Az elmúlt években sokat javult, de még fejlődni kell. Többen használják csak a munkahelyükön, mert viszonylag drága.**
(bármelyik tartalmában helyes megállapítás esetén: 0,5 pont)

g) *(Bármelyik tartalmában helyes megállapítás esetén, ha az érvelés összefüggésbe hozható saját korábbi véleményével az internetezés elterjedtségéről: 0,5 pont)*

h) **Mobiltelefon, tv, videó, játékautomaták.**
(legalább két helytálló példa esetében: 0,5 pont)

B.I.
Gazdasági alapismeretek

B. I. 1/1: fizetési mérleg**2: bt. vagy betéti társaság****3: a munkanélküliség****4: valutaárfolyam****(Összesen: 4 pont; elemenként 1 pont)****B. I. 2/ 1. C****2. D****3. C****4. A****(Összesen: 4 pont; elemenként 1 pont)****B. I. 3/ a) Igaz   b) Igaz   c) Igaz   d) Igaz****(Összesen: 2 pont; elemenként 0,5 pont)****B. I. 4/**

Szempontok, kompetenciák	Az esetelemzés értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Az állam eladósodásának a kamatlábakra, az inflációs rátára és a munkanélküliségre gyakorolt hatását vizsgálja.	0-2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Bemutatja, hogy az állam az eladósodásának következményeként a hiány fedezhetősége céljára magasabb kamatlábú államkötvényeket kénytelen kibocsátani annak eladhatósága érdekében, a magasabb kamatlábak hatására a befektetők kötvényt vásárolnak, így kevesebb lesz a beruházás, ezáltal a munkahely is, tehát növekszik a munkanélküliség. Az adósságterhet a következő nemzedéknek magasabb adó vagy csökkenő állami támogatás mellett kell törlesztenie. Jelentkezhet az adósságspirál jelensége. Ugyanakkor az államadósság oka lehet valós társadalmi igények kielégítése, és a kiáramló nagyobb bér növelheti a vásárlóerőt.	0-4
A szakmai nyelv használata	Használja pl. a költségvetés, a GDP, az inflációs és a munkanélküliségi ráta, gazdasági növekedés, államkötvény, beruházási kedv, adó stb. fogalmakat.	0-2
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt pl. az eladósodás negatív hatásaival kapcsolatban, esetleg utal a költségvetési hiányt okozó intézkedések szerepére a gazdaság élénkítésében stb.	0-1
Összesen		0-10
A végső pontszám (összesen/2)		0-5

B.I.5 /

Szemponatok, kompetenciák	Az esetelemzés értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Az elemzés a kis vállalat ötletének kisajátítását vizsgálja, a vizsgázó javaslatot tesz hasonló helyzet elkerülésére.	0-2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Bemutatja, hogy a kis vállalat egy jó ötlettel versenyelőnyhöz jutott, de a sikerének hatására az addigi piacvezető átvette az ötletet, elkészítette hasonló termékét, és még marketingjét is kihasználta, a sikeres termék nevének egy részét is átvette. Tanácsként pl. a szabadalmi jog bejegyzése a termékre, illetve a termék nevének védjegyként történő bejegyzése, esetleg a versenyhivatalhoz fordulás, mint utólagos jogorvoslati lehetőség szerepelhet.	0-4
A szakmai nyelv használata	Használja pl. az ötlet, piac, verseny, marketing, szabadalom, védjegy márkánév, tisztességes verseny stb. fogalmakat, vagy a „nagy hal megeszi a kis halat” kifejezést.	0-2
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt pl. a piacvezető vállalat magatartásával kapcsolatban, vagy a szabad verseny és az etika kapcsolatát vizsgálja, esetleg említ hasonló hazai példát.	0-1
Összesen		0-10
A végső pontszám (összesen/2)		0-5

B.II. Pszichológiai alapismeretek

B.II. 1/ (Csak az egyik téma kidolgozásáért jár pont).

- Hogyan befolyásolja a média az agresszió megjelenését az emberek viselkedésében? Fogalmazza meg saját véleményét is, és illusztrálja példákkal!

Szemponatok, kompetenciák	Az esszé értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-2
A feladat megértése, témataratás, lényegkiemelés	Valóban a média által közvetített agresszióról ír.	0-2
Témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Feltárja, hogy a média részben felelős az agresszív viselkedésminták beépüléséért a fejlődő személyiség viselkedésrepertoárjába. A jutalmazott agresszió; az életszerű, valóságű agresszorok jelenléte a modellkövetéses tanulás útján erősítheti a konfliktusok agresszív megoldási sémáját.	0-4
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Használja az agresszió, minta, modellkövetés stb. fogalmakat.	0-4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, problémaközpontúsága	Legalább két szempontból kiemeli a média felelősségét az agresszív viselkedésminták közvetítése szempontjából.	0-4
A téma aktualizált (életszerű, saját, vagy a médiából ismert példák alkalmazása), önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt az agresszív minták közvetítésével kapcsolatban.	0-4
Összesen		0-20
A végső pontszám (összesen/2)		0-10

vagy

- A csoportok lélektanában klasszikusan háromféle vezetési stílust különítünk el: az autokratikus, a demokratikus, illetve a laissez faire, vagyis mindent megengedő irányítást. Ezek abban különböznek el egymástól, hogy a csoport vezetője mennyire tartja kezében az irányítást, illetve, hogy a csoport tagjainak mennyi beleszólási lehetőségük van a dolgok menetébe. Hasonlítsa össze a háromféle vezetési stílust egy termelőcsoport esetében az előállított termékek mennyisége, illetve a dolgozók kreativitása tekintetében! Melyik csoport(ok)ban érzi jól magát a csoport tagja, és hol figyelhető meg a legtöbb agresszió illetve bűnbakképzés a csoporttagok között?

Szemponatok, kompetenciák	Az esszé értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-2
A feladat megértése, témátartás, lényegkiemelés	Valóban a vezetési stílusokról ír, és nem ágazik el lényegtelen dolgok irányába.	0-2
Témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy az autokratikus módon vezetett csoport állítja elő mennyiségben a legtöbb terméket, de kreativitás tekintetében a demokratikusan vezetett csoport jár elől. A szabadjára engedett csoport sem mennyiségben, sem minőségben nem megfelelő. A csoporttagok a demokratikus és szabados csoportokban érzik a legjobban magukat, a legtöbb agresszió és bűnbakképzés az autokratikusan vezetett csoportban figyelhető meg.	0-4
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Használja a témába vágó szakkifejezéseket, pl.: csoport, agresszió, bűnbak, vezetés, autoriter, demokratikus, kreativitás stb.	0-4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, problémaközpontúsága	A kérdésben említett összes szempontot taglalja.	0-4
A téma aktualizált (életszerű, saját, vagy a médiából ismert példák alkalmazása), önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt, vagy aktuális példával illusztrálja a témát.	0-4
Összesen		0-20
A végső pontszám (összesen/2)		0-10

B.II. 2/

Szemponatok, kompetenciák	Az esetelemzés értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Valóban a konkrét, elvárt jutalom motivációra és kreativitásra gyakorolt hatásáról ír.	0-2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy a konkrét, elvárt jutalom fizetségképpen jelenik meg, és a belső motivációt rombolja, külső motívummá válik. Ez a spontaneitást, kreativitást, az alkotás és önállóság örömét csökkenti, tehát a tanulás ilyenfajta ösztönzése nem célszerű.	0-4
A szakmai nyelv használata	Használja a motiváció, kreativitás, jutalmazás, megerősítés stb. fogalmakat.	0-2
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt.	0-1
Összesen		0-10
A végső pontszám (összesen/2)		0-5

B.II. 3/

Szemponatok, kompetenciák	Az esetelemzés értékelése	Max. pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0-1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Valóban a peremhelyzet jelenségéről, megváltoztathatóságáról ír.	0-2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy az osztályközösségben a peremhelyzetre szorulás, illetve annak megváltoztatása nemcsak az egyén, hanem a közösség lehetősége, feladata is. Megállapítja, hogy mindenkiben lehet olyan képességet, észre nem vett tehetséget találni, amellyel önmaga és a közösség hasznára válhat.	0-4
A szakmai nyelv használata	Használja a peremhelyzet v. periféria, tehetség, képesség, kölcsönösség stb. kifejezéseket.	0-2
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt.	0-1
Összesen		0-10
A végső pontszám (összesen/2)		0-5